

کوچه اختر باز شد حصر رفع نشد

خبرگزاری میزان از حذف موانع فیزیکی کوچه اختر ضمن حفظ حفاظت‌ها از میرحسین موسوی و زهرا رهنورد خبر داد

گروه سیاسی

روز گذشته، خبرگزاری میزان وابسته به قوه قضاییه از برداشته شدن موانع فیزیکی در کوچه اختر خبر داد. منزل میرحسین موسوی و زهرا رهنورد که از زمستان سال 88 در حصر خانگی به سر می‌برند در این کوچه واقع شده است.

خبرگزاری میزان نوشته است: موانع فیزیکی کوچه اختر برداشته شده است اما اصل مراقبت از فرد یادشده با هدف پیشگیری از هرگونه آسیب به وی یا اقدامات خلاف قانون از سوی او، همچنان برقرار است. «از سال ۸۹ شورای عالی امنیت ملی بر اساس مصوبه‌ای، محدودیت‌ها در خصوص رفت‌وآمد میر حسین موسوی و مهدی کروبی از معترضان به نتایج انتخابات ریاست‌جمهوری را اعمال کرد. این محدودیت‌ها در طول سال‌های گذشته با روندی کاهنده ادامه داشت و مشخصا متناسب با رفتارهای آنها در میزان رعایت نظم عمومی و آرامش جامعه، تنظیم می‌شد.» انتشار این خبر با واکنش عجیب خبرگزاری دولت مواجه شد. خبرگزاری ایرنا در خبری با تیتر: کوچه «اختر» باز شد؛ شعاری که روحانی داد و ریسی عمل کرد، به استقبال این خبر رفته است. این خبرگزاری نوشته است: «پیش از این حسن روحانی در آغاز دولت خود در سال ۹۲ شعار رفع حصر و کاهش محدودیت برای سران فتنه را مطرح کرده بود اما این اتفاق هیچگاه در دولت او محقق نشد. این محدودیت‌ها با روی کار آمدن آیت‌الله ریسی و دولت سیزدهم، به تدریج و در فضایی غیرتبلیغاتی کاهش یافته و در مدت اخیر کروبی هم با برخی چهره‌های سیاسی دیدار و گعده‌های دوره‌ای داشته است.» این خبرگزاری در حالی از واژه «رفع حصر» برای میرحسین موسوی و زهرا رهنورد یاد کرده

است که در خبری که از سوی خبرگزاری میزان منتشر شده، هیچ اشاره‌ای به رفع حصر نشده است و حتی بر ادامه «اصل مراقبت از این افراد» تأکید شده است. امیرحسین ثابتی از فعالان رسانه‌ای اصولگرا نیز همچون خبرگزاری ایرنا سعی کرده انتشار این خبر را جزو دستاوردهای دولت ریسی به حساب آورد. او در حساب توئیتر خود نوشته: «رفع حصر مهدی کروی و میرحسین موسوی شعار دیگری که حسن روحانی داد اما ریسی عمل کرد.» اما اصلاح‌طلبان واکنش متفاوتی به انتشار این خبر نشان داده‌اند. قربان بهزادیان‌نژاد، مشاور میرحسین موسوی به سایت دیدبان ایران گفته: «تا این لحظه هیچ تغییری به لحاظ ماهوی در حصر و وضعیت محصورین کوچه اختر ایجاد نشده است. فقط يك در اضافه آهني را برداشته‌اند که به گفته خودشان رفت و آمد همسایه‌ها به سر کوچه راحت بشود. حتی خبرگزاری قوه قضاییه هم گفته است که همچنان حفاظت ادامه دارد.» اما عباس عبیدی، فعال اصلاح‌طلب ضمن تأکید بر اینکه تاکنون رفع حصری صورت نگرفته، از رفع موانع فیزیکی در کوچه اختر استقبال کرده است. عبیدی در حساب توئیتر خود نوشته: «گرچه هنوز محدودیت‌ها از آقایان موسوی و کروی به‌طور کامل رفع نشده ولی رفتن آقای کروی به منزل جدیدشان و تغییرات اخیر در منزل آقای موسوی، يك گام بزرگ به پیش است و باید از آن استقبال کرد.» اما جواد امام، فعال سیاسی اصلاح‌طلب و مدیرعامل بنیاد باران، در گفت‌وگویی با وبسایت منیبان، گفت: «در خود خبر تصریح شده که حفاظت برقرار است و تنها درب فیزیکی سر کوچه، برداشته شده است. وی تأکید کرد: «آن در باشد یا نباشد چندان مهم نیست و این در آهني، مانع اصلی در تعریف حصر نبود.» امام با اشاره به خبر منتشر شده در این زمینه تصریح کرد: در انتهای خود این خبر هم تصریح شده است که سرخیابان کماکان حفاظت برقرار است و عنوان شده که این حفاظت برای محافظت جانی از محصورین است در حالی که از اساس، به خاطر دستگاه‌های اجرایی و ریاست‌جمهوری در این منطقه، آنجا حوزه استحفاظی تلقی می‌شود و منطقه حفاظت‌شده است.»

آذر منصوری، دبیرکل حزب اتحاد ملت نیز در حساب توئیتر خود موضوع مشابهی را اتخاذ کرده و البته همچون عباس عبیدی از این تحول استقبال کرده است. منصوری نوشته است: «هر چند برداشتن حصر از کوچه اختر امروز خبرساز شده است و باید از هر گشایشی ولو گشایش کوچه استقبال کرد، اما این نامش رفع حصر نیست.» رفع حصر همواره یکی از مطالبات جریان اصلاحات از سال 88 تا به امروز بوده است. در جریان انتخابات ریاست‌جمهوری سال 92 و 96، حسن روحانی به عنوان کاندیدایی که حمایت اصلاح‌طلبان را پشت خود داشت وعده‌هایی در خصوص رفع حصر داده بود که البته محقق نشد. در دو سال اول دولت نخست

روحاني مساله رفع حصر به يكي از موضوعات محوري فضاى سياسى کشور تبدیل شد. تا اينکه صادق آملی لاریجانی، رييس قوه قضايه در تاريخ دهم دي ماه سال 93 اعمال حصر درباره ميرحسين موسوي، مهدي كروبي و زهرا رهنورد «مصوبه جلسه‌اي از شوراي عالي امنيت ملي بود و براساس مصالح در آن جلسه كه ما نيز حضور داشتيم تصميم‌گيري شد.» رييس قوه قضايه همچنين حصر و ادامه آن را مساله‌اي غيرقضايي عنوان كرد و گفت «ما در وقت لازم كه مجوز داشته باشيم به محاكمه اين افراد خواهيم پرداخت ولي احساس مي‌كنيم مساله تنها مساله قضايي نيست بلكه اينها دوباره بساط ايجاد يك فتنه ديگري را دارند و مي‌خواهند از يك كانال و مسير ديگري اين فتنه را دنبال كنند كه نظام اين مجال را نخواهد داد.» آملی لاریجانی همچنین گفت: «ما نمی‌گوییم در شوراي عالي امنيت ملي تفهيم اتهامى صورت گرفته يا در شوراي امنيت ملي محكمه‌اي شكل گرفته است» اما حصر «مصوبه شوراي عالي امنيت ملي بوده است و براساس مصالح نظام تصويب شده و كسانى كه مي‌گويند حصر غيرقانوني و خلاف قانون اساسي است، تنها نيمي از قانون اساسي را قبول دارند در حالي كه بايد همه قانون اساسي را ديد و دانست كه بر حسب اصل 176 قانون اساسي شوراي امنيت ملي وظيفي دارد و ساز و كار مصوبات آن و اعتبار و حجت آن نيز كاملا مشخص و روشن است.» در جريان انتخابات رياست‌جمهوري سال 96 نيز بار ديگر شعار رفع حصر در فعاليتهاي انتخاباتي حسن روحاني مطرح شد. اين بار آملی لاریجانی به شعار واكنش نشان داد. آملی لاریجانی در تاريخ هشتم خرداد سال 96 با اشاره به شعار رفع حصر گفت: «نقل کرده‌اند كه كانديدائي در جمع هواداران خود خطاب به آنان گفته است كه ما آمده‌ايم حصر را بشكنيم. شما چه كارهاي كه بخواهيد حصر را بشكنيد؟ رييس قوه قضايه تاكيد كرد: عالي‌ترين نهاد امنيتي کشور در اين زمينه تصميمي را اتخاذ کرده است. رفع حصر نيز مانند ساير مصوبات شوراي عالي امنيت ملي براي معتبر بودن پروسه خاص خود را دارد و اينكه بخواهيم عواطف مردم را براي ايستادگي مقابل اين قبيل تصميمات قانوني تحريك كنيم همان روح و باطن فتنه 88 است، بر همين اساس به اين قبيل رسانه‌ها و افرادي كه تلاش مي‌كنند به صورت زنجيره‌اي و هم‌نوا چنين مسائلي را دايماً تكرر كنند و از اين طريق فشار وارد آورند هشدار مي‌دهيم كه اين بساط را جمع كنند وگرنه قوه قضايه با اقتدار، خود اين بساط را جمع خواهد كرد.» آملی لاریجانی افزود: «به فرض كه شوراي عالي امنيت ملي مصوبه خود را ملغي كند و رفع حصر اتفاق بيفتد، در اين صورت تازه كار قوه قضايه براي رسيدگي قضايي به اين موضوع آغاز ميشود و تصميم در مورد اين اتهامات و نحوه رفتار با متهمان با قاضي رسيدگي‌كننده به پرونده و در چارچوب

فتح با بی برای گشایش حصر؟

محسن رهامی

روز گذشته خبری در خصوص ایجاد برخی گشایشها در روند کلی حصر منتشر شد که بازتابهای فراوانی در فضای عمومی کشور و شبکه‌های اجتماعی پیدا کرد. البته تا جایی که من به عنوان وکیل محصورین اطلاع دارم در حال حاضر تنها، برخی محدودیتهای موجود در کوچه اختر، پایان گرفته و محدودیتهایی که برای ملاقاتها و رفت و آمدهای محصورین وجود داشت همچنان نیز ادامه دارد. به عبارت روشن‌تر، بر خلاف برخی خبرسازیه‌ها، رفع حصری صورت نگرفته است و تنها محدودیتهای کوچه برداشته شده تا مشکل عبور و مرور همسایگان و ساکنان رفع شود. البته شاید بتوان این خبر را سرآغاز تصمیماتی دانست که در نهایت منجر به رفع حصر و پایان کامل محدودیتهای شود. روندی که متأسفانه با تاخیرهای فراوانی همراه است و با کندي پیش می‌رود تا جایی که عمر «حصر» را به 12 سال رسانده است. پیش از این به عنوان وکیل محصورین در سال 96 درخواستی را برای رفع حصر به صورت حضوری خدمت مقام معظم رهبری مطرح کردم. ایشان بعد از مرور کامل درخواستها، فرمودند که پاسخگویی به مجموعه این درخواستها در یک جلسه، امکان‌پذیر نخواهد بود. البته بنا بر این بود که حصر به تدریج پایان یابد، اما به نظر من زمان زیادی برای اتخاذ این تصمیم صرف شده است. در آن برهه و بعد از جلسه ملاقات حضوری با مقام رهبری، برداشت شخصی من این بود که محدودیتهای اعمال شده علیه محصورین، حداکثر تا پایان سال 96 پایان پیدا می‌کند که این امر محقق نشد. بنابراین خبری که روز دوشنبه منتشر شد به معنای رفع محدودیتهای و پایان حصر نیست.

در شرایط فعلی، وضعیت آقای کروب‌بی، مانند شرایط مهندس میرحسین موسوی، همراه با محدودیتهای است. یعنی اگر ایشان قصد دیدار یا ملاقاتی داشته باشند یا بخواهند جایی بروند در وهله نخست، باید به مقامات امنیتی اعلام کنند. در مرحله بعد مقامات باید تایید کنند و ببینند آیا صلاح است، ملاقاتی صورت بگیرد یا نه؟ زمانی که این روند به سمع مهندس موسوی رسید، ایشان اعلام کردند: «من یا آزاد هستم که در آن صورت، خودم میدانم که صلاح است یا چه کسی ملاقات کنم یا نکنم»

یا اینکه آزادی‌های قانونی را ندارم که در آن صورت دلیلی برای ملاقات با کسی نمی‌بینم.» نظر من به عنوان وکیل محصورین این است با توجه به اینکه دیگر زمینه‌هایی که باعث حصر شده بود، کاملاً رفع شده است، دیگر دلیلی برای تداوم محدودیت‌ها وجود ندارد. قبلاً به‌طور مکرر به سمع مقامات رسانده‌ایم که اعتراض آقایان کروی و موسوی به انتخابات 88 بوده است. موضوع انتخابات یاد شده، دیگر منتفی است. یعنی دوره دهم ریاست‌جمهوری پایان گرفته و حتی دوره‌های یازدهم و دوازدهم نیز سپری شده است. در شرایطی که دولت سیزدهم روی کار است، دلیلی برای ادامه محدودیت‌ها احساس نمی‌شود. اگر قرار بود، آقایان موسوی و کروی بخواهند، پیگیر حقوق خود در انتخابات 88 باشند، طی این مدت بیانیه و اطلاعیه می‌دادند. اما هم مهندس موسوی و هم آقای کروی به دنبال افزایش آرامش و بهبود وضعیت کشور هستند. از زمانی که دولت روحانی سکان هدایت ساختار اجرایی را به دست گرفت و زمینه‌های قانونی برای برگزاری انتخابات مجلس دهم ایجاد شد، نظر آقایان موسوی و کروی این بود که برای رشد کشور باید به دولت آقای روحانی کمک کرد. ضمن اینکه بر اساس اصل سوم قانون اساسی، ایجاد هر نوع محدودیت در آزادی‌های شهروندی، احتیاج به حکم قضایی دارد. در همان سال‌هایی که بحث حصر آغاز شد به دستگاه قضایی مراجعه کردم و خواستم تا اگر حکمی صادر شده، رایه کنند تا دفاعیه را آماده کنیم. اما حکم قضایی نه علیه آقای کروی و نه علیه مهندس موسوی و همسرشان صادر و ابلاغ نشده بود. بر این اساس هر نوع محدودیت علیه شهروندان (محدودیت در رفت و آمد، سخنرانی، ملاقات و...) طبق نص صریح قانون نیازمند حکم مراجع قضایی صالح است. اما محاکمه‌ای برگزار و حکمی علیه این دوستان صادر نشده است. بنابراین ادامه این وضع هیچ توجیه قانونی و شرعی ندارد. از سوی دیگر باید توجه داشت، کشور در شرایط فعلی، نیازمند وحدت و همدلی است. خوب است رفع حصر انجام شود تا مهندس موسوی و آقای کروی نیز بتوانند از حقوق شهروندی خود بهره‌مند شوند. قطعاً در شأن مهندس موسوی و آقای کروی نیست که برای یک ملاقات ساده، بخواهند درخواستی رایه کنند تا به یک افطاری یا ملاقات با دوستان و اقوام بروند. ای کاش خبر منتشر شده، فتح بابی باشد برای رفع کامل حصر و محترم شمردن حقوق قانونی محصورین...